

Womhaj Bóh!

Czytło 40.

31. dez

Łętnik 1.

1891.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy šobotu w Šmolerjez knihiczišczerńi w Budyschinje a łu tam dostacź sa šchwórtlętnu pšchedpłatu 40 np.

Nowe lęto.

Šebrejskich 13, 8: „Jesuf Šrystuš je wczera a dženša a tón šamy, kiž wón je, budže tež do węcnošcze.“

Jesuf, mjeno najšłódsche,
Šažo we tym nowym lęcze
Nowu hnadu póšczele
Na tym šhudym hręšnym šwęcze.
Na njeho ło šałožcze
Š nowa, kiž wy jeho šcze!

Šaj na njeho chzemy ło š nowa šałožicž; pšchetož wón je špoczałk a kónž našcheje węry, wottynjenu kónž našcheje lubošcze, podložł wšcheje našcheje nadžije; pšchetož wón je węcny. Jesuf Šrystuš je wczera. To je prawje dolhe wczera. Ze haŕle 1891 lę, šo bu tón do šwęta rodženy, kiž tute mjeno nješe; haŕle wot tehdy je ło jeho mjeno mjenowało; ale wón šam je pšchezo był a je šwět wodžik. To šłowo, kotrež ło cžęło šcžini, bę wšchal wot špoczałka pola Boha a Bóh bę to šłowo. Wšchitke węzy ło pšches to šame cžinjene a bjes teho šameho njeje nicžo šcžinjene, šchtož cžinjene je. Šaj prjedy wšchitkich węzow bęšche wón a wšchitke węzy ło pšches njeho. Jeho duch lętašche na wodach pšched štworženjom šwęta, jeho šłowo wołasche šwět do bęcža, pšches njeho bu cžłowjek žiwny. Cžmowa nóz, kotraž nad šwętom ležęšche, bu pšches njeho adventiška nóz, a profetiške hłošy, wot njeho wubudžene, šwędčachy wo bliškim wumoženju, kaž šybolaze hwęšdy wo šhadžazym rańšchim šłónžu. Wšchitke milijony cžłowjekow, kotřiž w bęhu lęštotętkow ło wo šwęto a mę ło będžili, męjachy pał powędomnje pał njepowędomnje

po nim žędženje, jeho ło jich modlitry pytałe, po jeho hwęšdže, po jeho žłobiku je jich štyšknjawa wutroba wu-
hladowała. A wšchitke te milijony, kotřiž ło š horžnych będženjom ło ł dobycžu pšchedobylu a mę š wyškoscze dostali: je jeho mę ło był, kiž bę w nich žiwny; š jeho lubošcžu ło bratrow lubowali, w jeho mozy šwęcze žiwjenjome bręmjena wješele nješcž, a hórkošcž šwęcze šbóžnje pšchewinęcž. A wy wšchitzy, kotřiž junu bjes nami na šemi žiwu bęšcžę, a nętko bęku draštu woblecženi, palmy w rukomaj nješejo w šwęcze šwęcła a krašnoscze š šwalbnym šhęrlušchom jandželow tež šwój dobycžęšči šhęrlušch šjenocžicze, hdyž ło prašchamy: Š wotkal šcze pšchisčli? a šchto je waš tał krašnje wupyščil? dha ło nam š šwja-
tch knihow węcnošcze wotmolwi: „To ło cži, kotřiž ło pšchisčli š wulkeje tjšchnošcze a ło šwoje drašty wumyli a je wubęlili w tej jehnjęcžowej krowi“ (Šjew. šwj. Jana 7, 14).

„Jesuf Šrystuš je wczera“. Tež w našchim žiwjenju. Njeje došcž, šo dženša špóšnajemy: šym w minjenym lęcze, šym w šwojim žyłym žiwjenju wjele, wjele dobrego dostał, ale šo węšch: Wón je wšchitko žohnowanje bjes mojeje ša-
šlužby na mnje wušypał a w tutym žohnowanju je moju dušchu pytał. Njeje došcž, šo dženša na te bološcze a tjšchnošcze špominašch, kiž ło na tebe pšchisčle a męnišch, šo je Bohu špobobne natwarženje, hdyž šebi to wšchitko hišcžę juntrócž pšched woczi štajišch, ale šo węšch: tute horjo pšchidžę š jeho lubošcže, bę mi wužitne, bę ša šbože mojeje dušche nušne. „Šhwal teho Šnješa moja dušcha, a šchtož we mni je, jeho šwjate mjeno, šhwal teho Šnješa moja dušcha a nješapomá jeho dobrotow!“

Wón saß' kij pucźowaŕski do rufi
 Nam dawa dženŕa i nowoh',
 Dha wsmimy jón a rjektimy doměrni:
 Na twoje, Rnjeże, słowo,
 A w twojim mjenje wuńdzemy,
 Budź dobry nam a ſchczedrimy!

Edźerż mēr, a wjetchow ſzeptar požohnuj
 A wobſbożej wſchē ludy,
 Daj płódne wjedro a žně pſchihotuj
 Wſchēm ludźom tam a tudy,
 Haj kōžda próza pſchifſluſchna
 Njech twoje žohnowanje ma!

Roždželene pucze.

Wo nēmſkim Jana Wjedricha.

VI. ſtaw.

Šyma bē ſo minyła. Pod dychom miſnych nalētnych powētro
 bēſchtej lód a ſnēh roſtaſej; i młodej ſelinu ſo pola pſchachy;
 pſcheczelniwje ſmējeſche ſo plónzo i njebjā dele a bē ſe ſwojim
 czopłym wokoſchom hižo nētotru nalētnu kwētku wubudziło, a
 wjebele kinczeſche ſchłowronczi ſpēw i mōdreho podnjbja, hdžež
 luby nalētny ſpēwar taſ wykofo, ſo mōžeſche jehō wōczko lēdma
 widžecž, kaž wjercžazn punkczik ſo ſmahowaſche. Bē tón cžaſ, hdžež
 je człowjekam, jaſo by teſ wokoło wutrobny lodowa kroma roſtała,
 ſo ſo taſ lohka a taſ ſwobodna czuje, ſo chze ſe ſchłowroncžtom
 wo wjetu ſo ſradowacz a khwalicž. Tehdy džeſchtaj ſchoſta Reichart
 a Ernst Brendel hromadže po pucžu do Walezow. Chzyſchtaj ſwojeho
 duchowneho wopytacz, kiž bē w rataŕſkej naležnoſczi Wilhelma wo
 jehō radu proſył. Ernst, i kotrymž bē ſo ſaraŕ hižo dawno
 ſpſcheczelił, pſchewodžeſche ſchoſtu. Bē jimaj wobēmaj lōhko wokoło
 wutrobny a ſwēt ležeſche pſchēd nimaj, kaž rjenje wupyſchena nje-
 wjeſta, taſ ſo ſebi pſchi wſchēj nalēcžowej kraſnoſczi wjele nje-
 powjedatſchtaj, ale w ſwojich myſlach czijeſche dale krocžeſchtaj.
 S tutyh myſłow bujchtaj tola njedalofo Walezow, hdžež pucž
 pſchēſ mału hōlu wjedžeſche, na hroſne waſchnje wubudženaj.
 Šmarjazn a ſakrowazn człowjek ſetka jeju ſe ſjawnym ſnamjenjom
 ſkocžazeho wopikſtwa. Žehō napohlad bē ſapadnjeny; jehō woblicžo
 wobdate i džiwej brodu a i njerōſczęſhanymi wloſkami bē kaž pola
 wopikžow czērwnjenomōdre; jehō draſta, maſana a roſtorhana, nje-
 kryjeſche jehō nahotu. Tutón khablazn człowjek wobēmaj pſcheczelo-
 maj i pjaſczu hrožeſche. Ernst chzyſche naſtrōžany na boł ſtupicž,
 ale Wilhelm pohlada kručze bjeſ bojōſcže na žakoſtneho człowjeka,
 kiž ſwojich myſłow a ſtawow wjazn mōžny njebē; pſchetož na jene
 dobo ſtorczi ſo wo ſamjen, kiž na pucžu ležeſche a ſtonajzn padže
 na boł do ſerkow, hdžež ſo njehibajo ležo woſta. Ernst bē pſchēſ
 hroſny napohlad taſ roſnjmdrieny, ſo ani ſłowczka prajicž nje-
 mōžeſche. Hdžž pał bēſchtaj nimo wopikža a na wjeſnu haſu
 pſchifſchtoj, ſo Wilhelm pſcheczela wopraſcha: Njeſy teho ſnał?

Božebla, Ernst woſaſche, tónle ſkocžazn człowjek dyrbjal
 jedyn i naju ſnatych bycz? Njeje mōžno!

A tola je wērno. Potom czi praju, ſchtō bēſche a taſ je
 i nim taſ daloko pſchifſchto. Nētko njechamoj ſebi rjane ranje
 wjazn i myſlemi na njeho ſa'ncž.

Šo domoj wrōczō wobaj pſcheczela po druhim pucžu džeſchtaj,
 ſo njetrjebaloj jaſo nimo wopikža hič. Hdžž pał mējeſchtaj wjeſ
 ſady ſo, ſapocža Wilhelm powjedacz: Šny ſo prjedy džiwał, ſo
 ſym hubjeneho człowjeka naſcheho ſnateho mjenował. A tola
 dyrbiſch ſo hiſcže derje na njeho dopomnicž, pſchetož wón je
 i Rodezow, hdžež bē jehō nan bur a je jedyn i tnyh, kiž najhōrje
 na naju ſwarjachu, dofelž njechachmoj i nimi lōſeſtwo hnacž.
 Dopomniſch ſo hiſcže na Glafarjež bratrow?

O wēſcže, džeſche Ernst. A tón by jedyn był? Kaſ je to
 mōžno? Czi ludžo wſchaf bēchu bohaczi. — To je prawje, wotmolwi
 Wilhelm; ale bohactwo je jim mało žohnowanja pſchinjeſko, kaž
 ſy na jenym i teju dweju ſynow runje widžal. Džowki ſy ſo
 derje woženite; ſynaj pał — nō, dyrbiſch wo nimaj ſkſchecž.
 Chzu ſe ſtarſchim bratrow ſapocžecž; tón, kiž naju prjedy ſetka, bē
 młōdſchi. Rſchecžijan Glafar bē, kaž wēſch, ſnadno w mojej
 ſtarobje. Wón dyrbjjeſche nanowe kubko doſtač a jaſo bēchu ſo
 jehō ſotry woženite — ja mējach tehdy hižo nētotre lēta mōj dwōr

— dha podaſchtaj ſo teſ ſtaraj na wumjent a wón pocža hoſpo-
 doricž. Dofelž pał mējeſche ſwoje ſotry a ſwojeho bratra wu-
 płacžicž, pſtaſche ſebi pſchēde wſchēm bohātu žonu. Bohatnyh hōlžow
 pał njeje wjele a te ſebi i wjetſcha prēnjehō lēpſcheho njewoſmu,
 ale pſtaju ſebi taſteho, kiž ſo jim lubi. Rſchecžijan pał wjele
 njemējeſche, ſchtož mōhlo ſo bohatej rjanej hōlžy lubicž, pſchetož,
 kaž wēſch, njebē rjany a jehō pocžinki ničto khwalicž njemōžeſche.
 Jenicžke, ſchtož mōžeſche jehō porucžecž, bē rjany dwōr, ale teſ tón
 wjazn taſki njeje, kaſkiž w twojim cžaſu bē, pſchetož ſtaraj a hiſcže
 bóle Rſchecžijan, hdžž bē i knjeſom, bēchu nahrabni a nochžychu
 ſa porjedjenje ničto wudowacz. Duž kžeže a hrodže taſ ſapadzedu,
 ſo ſo ničomu lubicž njemōžachu. Žehō dla teſ Rſchecžijan wo
 wjele durjom podarmo klapaſche. Tola ſo jemu ſkōncžnje ſchlachci,
 hōlžu namafacz, kotraž chzyſche ſebi jehō wſacz. Wona bē dale ko
 ſem a ničto w domje njewjedziſche ničto wo nej; jenož to, ſo ma
 pjenjeſy, ſo powjedatſche. Za njerodžu wo to, ſchtož ludžo rēcža,
 myſlach pał ſebi, ſo nēſchto prawe njeje, ſo je ſebi Rſchecžijana
 wſacz wobſamnuła. A jaſo bē potom prēni roſ w Rode:ach ſo
 by ſebi hoſpodarſtwo wobhladała, dha teſ wſchitžy ludžo widžachu,
 kaſka je: mjenujzn horbata a žhle ſtara a kħora na pohladanje.
 Hdžž bē kwoſ nimo, na kotryž i Rodezow ničto pſcheproſcheny
 njebē, a hdžž bē mlōda hoſpoſa ſaczahnuła, ſapocža ſo pola Glafa-
 rjež žakoſne žiwjenje: bē-li Rſchecžijan nahrabny, ſo ničomu ničto
 njepopſchejeſche, dha tola ſebi ſam wſcho dobre popſcha a njebē
 hubjenje živy. Młōda hoſpoſa pał bē taſ ſkupa, ſo ani ſebi ani
 ſwojemu muzej najmjēniſche njepopſchejeſche. Pſchi tym dyrbjjeſche
 Rſchecžijan jej we wſchēch wēzach poſluſchny bycz. Čzeladni tam
 žanyh dobryh dnjom njemējachu. R jedži mało doſcž doſtamachu,
 dželacz poł dyrbjachu wjele, jeno w ſymje ſo i dželom czinjjeſche,
 dofelž dyrbjachu čzeladni ſahe do kōža, ſo njeby ſo pſche wjele
 wolija ſpoliko; a hdžž potom lndžo i tym ſpokojom njebēchu, dha
 bē hamtowanje w domje, ſo žhle ſuſhodſtvo wo tym powjedacz
 wjedžeſche. Duž ničto njewoſta a hdžž čzeledžimſki džen pſchindže,
 hoſpoſa žaneje džowki njedosta a na Marczina Rſchecžijan žaneho
 wotrocžka. Dyrbjjeſchtaj nēt ſamaj dželacz, byrnjež bē Rſchecžijan
 teho njeſwucženy, a jehō žona jehō i tym troſchtowaſche, ſo njetrje-
 baſchtaj nētko žaneje mſdy płacžicž. S tym bē Rſchecžijan teſ
 ſpokojeny, woſebje hdžž kħudeho, nimale kħupeho hōlža namafa,
 kiž mōžeſche kħowy futrowacz a ſebi wjele lubicž daſche, dofelž to
 wot maſoſcže ſem hinał ſwucženy njebē. Žehō wſa do ſwojeho
 domu; jehō žona pał dželatſche wot ranja hačž do wječžora, jaſo
 by ſa džeſkacžoch dželacz dyrbjala. Mējeſche drje teſ w nētotryh
 wēzach lohko, pſchetož wo pſokanju njedzeržeſche wjele, dofelž ſebi
 to telko mydka žada a wona mēnjeſche, ſo je maſany pſat czopliſchi
 hačž czifſty. Do žanyh kēmſchow njepſchindžeſchtaj. Wo žiwym
 Wōh njewjedžeſchtaj a do njeho njedzeržeſchtaj wjele, pſchetož mormy
 pſchiboh Mlamon bē ſebi jeju wutrobje dobywał. Šo powjedatſche
 wo nimaj, ſo njedželu i tym ſwjecžeſchtaj, ſo pſchi ſamknjenych
 durjach ſwoje pjenjeſy licžeſchtaj. Ja to widžal njeſym, njeje ſo
 mi teſ po tym požadafo. Taſ wjele je wēſte, ſo njebēſchtaj nje-
 dželu ženje widžecž a hdžž ſo tola na dworje poſaſaſchtaj, dha
 bēſchtaj pſchēzo w wſchēdnnych draſtach.

Taſ džeſche tam poł ſymy. Njemōžeſche pał taſ woſtačž,
 pſchetož cžaſ dōndže, hdžež dyrbjjeſche mlōda hoſpoſa porodžicž.
 Nēt dyrbjjeſche tola nētoho i pomožny mēcz. A wona doſta teſ
 pomož. Žedyn džen bē Rſchecžijan wobeju ſucheju konjow ſa-
 pſchahnył a bē wotjeł — hdže, to ničto njewjedziſche. Hdžž bē ſo
 wječžor poſdže domoj wrōczik, bē ſtary žonu ſobu pſchiwjeł, kotraž
 dyrbjjeſche ſo wo jehō žonu ſtaracz. Wo nētotryh dnjach porodži
 ſwoje dječžo, ale wone bē mormē a wona ſama padže do čžežteje
 kħoroſcže. Žekarja njechafche mēcz a teſ Rſchecžijan ſebi myſleſche,
 ſo bjeſ taſteho wotēndže. Ale tlecži džen po ſwojim porodže
 ležeſche w wulkej ſymje a po nētotryh dnjach bē morma. Ničto
 i Rodezow njepſchewodžeſche ju i rowu a pſcheczeli, kiž bēchu
 i dalokoſcže pſchifſchli, bēchu jenicžny, kiž i wudowžom dječhu.
 (Poſtracžowanje.)

Sozialdemokratija — ſpſhtowanje ſa naſch lud.

Nowe lēto ſmy naſtupili. Pſchi ſpocžatku noweho lēta ſo naſcha
 wutroba hōri, i nowej nadžiju pſchichodej napſcheczimo džemy. Wny-
 mamy wotmyſljenje, ſo chzemy teſ i nowa ſapocžecž i kħutej wolu
 dželacz na tym mēſtine, kotrež je žanemu wot Woha pſchipoſaſane, ſo
 chzemy naſche pſchifſluſchnoſcže lēpie dopjelnjecž, hačž ſmy to hačž
 dotal czinili, ſo bychmy teſ ſhromademu lēpſchemu ſkūžicž mōhli.

Wschedowacja su dobre — ale budze tež nascha wola kruta dosc, so tež czinimy, sctoz kmu bebi wotmyslili? Stare pschiklowo praji: „S dobrymi pschedowacjami je pucz do hele plestromany.“ Dofelz my naschu slabosc snajemy — njechamy teho dla spytacz, kami se swojimi mozami pschewjescz, sctoz psches nasche mozy dze — ale czemy so na teho Knjesa w nowym lecze sazozicz, kotryz klabydawa nowu moz, kaz profeta Jelaiaš praji: „Kotiz na teho Knjesa czakaju, dostanu nowu moz, so i schidkami horje slecza jako hodlet, so beza a njewustanu, so khodzja a njewoflabnu.“ Ale scto dha mamy czinicz w nowym lecze? To leto je nowe — ale jedyn je ton stary wostal — to je ton stary njepscheczel, kotryz chze naš do spytowanja wjescz. „Semu stejczje napschecziwo!“, to budze najwaznische, sctoz so kóždemu jako stary, ale tola pschezo sašo nowy nadawf potasuje sa te lube nowe leto. To spytowanje, kotrejz naschemu ludej hrosy, je wulke a czejke, so je nusne, so nasch lud so s hraba i duchowneho spanja a prósdneho pschihladowanja a jastupi do wojowanja sa te drohe duchowne kubla, kotrychz so my jako scheschizienjo wjeselimy. Strach je wulki, pschetoz spytowar je mozny; jed, wot njeho do luda wufspany, sapocznye skutkowacz. Khutnoscz w tym lezi, so niz tu a tam tajki spytowar postawa, — ale so to spytowanje jako wulka moz wshudjom wustupuje. Spytowar i wulkim, sariadowanym wójskom psched nami steji. Sozialdemokratija je to spytowanje satana, kotrejz je na nasch zyly lud pschiklowo. Duž njemóžemy ruzy do klina položicz, ale dyrbymy stanycz, so bychmy so wobróli, so naš spytowar, hdyz w nozy pschindze kaz paduch, wachowazyh namaka. Kajke czejke spytowanje je sozialdemokratija sa nasch lud, to chzemy bebi rospominacz, so bychmy wjedzeli, kał móžemy jenož i knjesom bycz nad spytowarjom. Sozialdemokratija — spytowanje sa nasch lud! — njech klinczi jako wubudzerški hloš do wutrowow nascheho luda! Pschi tajtim rospominanju chzemy so dzerzecz na scjenje wo spytowanju nascheho Knjesa a sbóznika (Mat. 4, 1—11). Pschetoz kaz tam, tał tež sozialdemokratija na trojake waschnje nasch lud pyta do swojich byczow sczahnycz.

Nam so powjeda: „Jesuf bu wot Ducha do puschiny wjedzeny, so by wot czerta spytowany byl. A jako won schyrzyczi dnjow a schyrzyczi nozow so posczit besche, be won potom hlošny. A ton spytowar dzesche pschistupiwski k njemu: „Sny-li Bozi kn, dha rjekn, so te kamjenje khleb budza“. Ton spytowar bebi to ja wuzitk wsa, so besche Jesuf hlošny. Won chze jemu i tym prajicz: Ty kn tola Bozi kn. Czeho dla dyrbjal so wot woda czwilo- wacz dacz? Nalož tola twoju dżiwnu moz a pomhaj bebi hnydom kam psches klowczko, kotrejz so lohfo wupraji. Runje tał czert dženka tež czini. Won woczy dzelaczjerjom, nistich w ludu, na jich nusu wobroczi. So su w žalosczy a hubjenstwie, so doscz khleba nimaja a so su podczischczeni psches czejke wotroczkowstwo, w kotrymž dyrbja tawšynty sawutlicz — khudym psched woczy staja. A kaz won Jesufa na jeho dżiwnu moz potasa a jeho napomi- nasche, so by bebi kamowólnje hnydom kam pomhaj, tał satan naschemu ludej jeho moz, jeho wulku liczbu potasuje, kotraj moze jon borsy wumoz. Kajlich dha je najwjazny ludzi na kweczje? Bohatyh abo khudnych? Njejsu czlowjefojo we wjetšchinje dzela- czerjo, roboczenjo? Spytowar praji: „Duž stupczje tola hromadze! Hrozczje jenož se klowami, potom budza hjo te wyschiche dzelacz tawšynty tschepotacz!“ „S waschej malej, ale hromadze naloženej mozu móžeczje waschej srudobje borsy tonz czinicz. Khleba doscz dostanjeczje.“ Glajczje, w tym macze prenje spytowanje, kotrejz je psches zyly semju pscheshlo. Czlowjefojo chzedza bjes wscheje semstkeje nusy živi bycz kami psches swoju moz kaz na sleczenje, kaz na hladanje w wotomiku. Wly pał bebi myslicz nješmemy, so su jenož sozialdemokratojo mjes nami wot teho spytowanja sa- pschimnjeni. Nje, to naschemu zylymu czakej w krwi tczy, my na semi wjazny czerpicz njechamy. Nam to wjazny do mysflow njecha, so je kwet sa kóždého doł žalosczje a so nihdy a zenje ton džen njepschindze, wo kotrymž so tał wjele ludžom dżije, ton džen, na kotrymž móžemy wschu starosc a kóždu srudobu wotbycz, dofelz je so nascha semja paradiz sczinika. Kaz dołho kmu živi, kmu we wulkej schuli Bozej, w kotrejz so psches horjo žiwjenja nascha kamowola lama a lohcht wutrobny so pschewinjuje. Tuta bojoscz psched kóždej czejkotu, tuto móžne žadanje, kwobodny bycz wote wschich sadzewtow w žiwjenju, je tał prawje sozialdemokratiste a to dyrbimy wschitzu wotpožozicz, so by so nam pomhako.

(Potraczowanie.)

Bajta.

Tehdy, jako be w Bozej nozy na Bethlehemje hwesda sctadzala, jako jandzeljo „Czesz budz Bohu we wyšokosczy“ saspewachu a pastyrjo psched dzeczatkow Jesufom i modlenjom so poklato- wachu, padze tež holczatkow psched nim dele jemu poslednje roze, kotrejz be runje na polu schczipato, posticzejo. Wschu wschedne bele kwetki, do khuduschkeho wonjeschka swjasane. Sbožnikowe jasne woczko pohladny na knadne roze a pod czopke; pruhu tuteju woczow rošwimachu so bele kopienka do hwězdky, khelich so pohlubski, so by pruhi do so nuts brał a twjerdze dzeržal; holzyna ruła tschepo- tasche pod dżiwom, psched nej nastawozym. Be prenje wopokasmo lubosczje, kotrejz bu Božemu dzelczu napschecziwo pschinjefene, a jeho dopomnjeczje dyrbjesche nješmjertne wostacz. Kóžde leto, hdyz so Boza noz sašo pschiblizuje, sactzejje wotkach pod knehom lubosna Boza róziczka jako pruhata beka hwězdky, snamjo kwjateje nje- winosczje, kajtaž be pod sbóžnikowym pohladnjenjom nastaka. Wona njetrjeba ani kloncza ani rosy, ani czopkoty ani wothladanja; swonjenje hodownych swonow same ju se semje wubudzi a hwesda Bozeje nozy wotuczenu wotofski.

Leťo sboža 1892.

Zusobnik steji psched durjemi a žada bebi nuts puschczeny bycz. Wo idaczu ma jara nusne, pschetoz won klapa wotšje a moznje. Ze hjo noz, poknoz. Žadny czlowjek njemóžje jemu sadzewacz, nutsstupicz; a hdy by jedyn jeho pschichod chyzł, scto we tał daloko, wotstorczicz — na jene dobo steji psched tobu a so jeho podarmo wopraschesch: scto chzesch? scto mi pschinjefesch? budu i tobu hromadze puczowacz hacz do tonza? Won so zyly wotmjeiknje — ton potajny zusobnik! Pstnjeczje hjo, won, kotrehož menju, je nowe leto. Nam niczo wo tym njepraji, scto w swojim pschitryczu khowa — hacz je sbože abo njesbože, wjebele abo srudoba, žiwjenje abo kmjercz.

Ženo jedyn we to wscho. A dofelz won, kiz wscho we, nam to prajicz njecha, dyrbi drje lepje bycz sa naš, so so pschichod i czemnosczu pschitryje. Wschal wemy jene: tež nowe leto, leto 1892, budze, kaz w naschej protyzy steji, leto „sboža“, leto „po Khrystušowym narodze“. A hdyz tał je, hdyz chze a dyrbi nam sbože teho, kiz je so hody narodzik, pschinjescz, scto dha bebi žadamy hschczje wjazny wjedzicz? R.

Schweczenje noweho leta w Japanstey.

Japanšy su wjeselny lud a lubuja wjebele dny psche wscho. Wobebje nowe leto dawa jim sctadnoscz i wschellim wjeselnym žortam a pschihotowanjam. Wjeczor prjedy kweczzi so zyly mesto w kwetnym morju. Tawšynty pižanyh latarnjow, k njewurjek- njenju wjele kweczaznyh kultow wiša w kwetkownych plewach na hašy. Wschitke khlamy dyrbja samknjene bycz. Kaz pola naschich hospošow w hodach, tał je w Japanstey na nowym lecze hlowna wez tykany pjez. Žakofnje wjele rajšowych khlebow a tykanzow so trjeba; wschitzu pscheczelo, sušodzo a czeladni so i nimi wob- darja. Hospodar ma w polnozy krute dzelo dokonjecz. Sso swoju najrjenšchu drastu swobleta a khodzi i ruku polnej pjecznyh bobow, kotrejz w domje rošhpa, psche wschitke jstwy i wospjeto- wanyh wotlanjom: „Sli duchoj won, bohastwo nuts!“ Na dnju noweho leta pschinjebu wschitzu pscheczelo sbožopscheczja a dary, kotrejz se kuscheneho mjaša, i rajšoweho wina a i mandarinow wobsteja. Waschnje, kotrejz na nasch hodowny sctom dopomnja, wobsteji w tym, so wjerbome abo khójnowe hašy psched durje poweschaja, kotrejz su se schleńczanyymi parlemi a pižanyymi wezami popoweschane.

Schubicz.

Hdyz wjeczor na dnju noweho leta psches czichu hašy dzech a w kwetle tam stejazeje latarnje so wobhladach, stejesche muž pschede mnu, kiz so wobrocziwski na ton pucz pohlada, po kotrymž be pschichof. Be so hnydom strozil a sactal. Žeho wobliczo be khutne a jeho woczko hladasche stysknije a srudnje, i ruku pytasche w saku, ale njebe niczo w nim: be nescho se swojeho saka shubik. Stysknije pytasche i wobemaj rukomaj w druhich sakach, hacz knano tam shubjenu wez njenamaka: njebe tam. Stejesche a pschemysli bebi, hdyz knano je swoju wez shubik. Njemóžeschje

pať žaneje wěstoscje namafacz, a pohlada srudnje na swój pucz do sady, na kotrymž nóz wotpoczowasche.

Tón muž pať je człowjek, kiž jara derje do přeněho dnja noweho lěta hluscha. Bichi durjach noweho lěta je žnano někotryž-kuliz tať do sady hladaťo stejat. Njejsmy dha teź my šo nastró-želi k swojemu šbožu pschi sacžehnjenju se stareho do noweho lěta? Njejsmy nicžo šhubili, hdyž na dokonjany pucz hladamy? Nje-pobrachuje nam nicžo, hdyž w hlubokošči swojeje wutrobny wšcho pschepytamy? Nje e dha šo nam nicžo šhubilo wot wješekeje, šwjateje wěry, kotraž bē nať junu napjelniťa? Nicžo wot šbožnosće w Bocy, w kotrejž bēhmy něhdy tať šbožowne džěczi? Njeje dha šo nam žnane njewědomnje nicžo šhubilo wot czistoscje, špraw-noscje a wěrnoscje našeje wutrobny? Nicžo wot sacžucza teho trosčta, šo je nam Bóh kóždy czať blisko? Njepobrachuje nam nicžo, ščtož psche wšcho štygniwě a doťhe do sady hladanje šašo njedostanjemy? Nē, psches žane do sady hladanje, ani wróčjenje, ale psches horjehladanje a doprědkahicze dostanjemy wšcho šašo. Dyrbimy šo teho džeržecž, wo kotrymž David špěwa: „Tón Knyes je mój paťšyr; na nicžim ja nusu nješmēju“.

Na nowe lěto.

Tón czať wot Tebe, Bóžo, je,
Kiž dawasch wšitkim ludžom,
A tola czať Eze njedótknje.
Ščto nještworišch Ty wšchudžom?
Ty da nam czať ša tutón šwět,
Kiž štworišch Ty a šdžeržišch nēt
A kiž Eze njewošamtnje.

Kaž rēta k morju dobehnje
A rjana kwětka šhinje,
Tak bēzi czať nam škwatajžy
A kóždy šchtunda minje
Ešo nimo š wokomiknjenjom;
A kóžde ranje praji: Dom
Dže dženi a teź tón wjecžor.

Tež nam je hižo wjele lēt
Tu šašćlo na tym šwěczi!
Kať wjele njeje w semi nēt,
Kiž š nami bēchu džěczi!
My hiščeže strowi, žiwi šmy
A bóršy žnano dóndžemy
A nim do rowa se šemje.

Dha njech my krotkosč žiwjenja
Nētš wopomnimy šwěrně
A ščtož ta dolha wěcžnosč ma,
To nješmy w myšlach wěrně!
Czať šańdže, wščitžy k šwjerczi du,
My dolho wjazy njejsmy tu,
Dha pošledni dženi pschindže.

Duž džemy w nowym lěče my
We dobrym pschezo šhodžicž.
Bóh, kiž je pošny dobrotny,
Daj nam wšcho dobre šhodžicž.
Šdyž jemu mozy šwjecžimy,
A džakni, pošlušni mu šmy,
Dha žohnowacz nať budže.

Dobre pscheklyščenje. Stary wucžer W. bēšche šwěru šwoje dženište džěto doťonjať. Psched bērtliť hodžiny bē šadko hólžow a holžow se šchule pušććit; jenemu bēšche poštrow na šhoru macž šobu dať š pschilubjenjom, šo ju bóršy wopnta — druhe bēšche wot šo pušććit š šhutnym napominanjom, psches kotrež pať šo wótžowšta lubosč kaž czopla šlónězna pruha na džěcžazu wutrobu šwěcžesche, — a nētšo bēšche šebi trubku šažehliť a Marja, jeho jenicžta džowka, kotraž hižo dolho šemrjetu macž šastupowasche, bēšche lubemu nanej šhosej nalaka. Tu bē štyšćecž, šo nēchtó dže, pschetož wótre rošrěcžowanje psches durje šlincžesche a w šamšnym wokomiku stejachu pjecžo psched starym wucžerjom: štjo hólžy, kotrychž bēšche runje se šchule pušććit, stara Greta, kiž š žylej šchulškej młodošcžu derje nještesesche, a nózny štražnik jaťo

šastupjer prawa. Ščto dha bē šo štaťo? Maťy Will, kiž radny hluposčje worasche, bēšche se šchule wustocžiwšchi Grecžinu šchěru kóčku, kotraž bēšche jejny lubušćit, psches pucz bēžecž widžoť, kamien hrabnyť a jón ša njej cziknyť — a wbohe škocžatko ležesche žaťosčžo a škwawjo se škamanej nózku na semi. Greta se šwojeje hěty wu-bēža a czěfazeho Willa a jeho dweju towaršchow šesna, šwojeho lubušćta šbēhnywšchi škwatašche k šastupjerjej prawa. Nētš wje-džechu tych tijoč škóštnikow psched šudniťa, lubeho stareho wucžerja. Greta rěcžniťa njetrebašche, doťelž na hubu padnjena njebē a žaťosčžaza kóčka bēšche dopoťasma došć ša czinjenu škóšć. Štóněcžnje bēšche Greta dorěcžaka a rjad pschindže na stareho wucžerja. Wón najpriedy škwilu mjelcžesche, ale jeho mjelcženje bjes sacžičesča na młodnych hrěchnikow njewošta. Potom šapocža: „Will, kať rēta šedma kašnja?“ — Š škwatanjom tutón praji: „Ty njedyrbišch škwancž.“ Wucžer praschesche šo dale: „To je tať wjele?“ A hólčez š ščepotazym hložom dale špěwasche: „My šo dyrbimy Boha bojecž a jeho lubowacz, šo bychmy našchemu bližšchemu jeho pjenješy abo kublo njebrali ani š njeprawej woru abo š pschepnje-njom k šebi njecžahnyli, ale jemu jeho kublo a žiwnosč pomhali pošepšćecž a wobarnowacz.“ A nētšo pschindže šhutne wupraičo-wanje, psches kotrež stary wucžer šam niz jenož njeknicžomnemu hólčej jeho hrěchi poroťowasche, ale teź tutón dyrbjesche š wot-molwienjom na prasčjenja wopoťasacz, šo je pschecžimo 7. kašni šhrěchil, doťelž je šo pscheschol na žušym kuble, kotrež dyrbjesche wobarnowacz, šo je š druha škocžatko czwilowat. Potom jeho do pódlanšesje štwy dowjedže, hdyž šašćuzene šhoštanje došta. Gretu dyrbjesche, hdyž teź njerady, wo wodacže prošecž. Na to jeho š towaršchomaj, kotrymajž bē tuto napominanje teź wužitne byťo, domoj pušććiti. Gretu a šastupjerja prawa hiščeže stary wucžer na šchalku šhoseja pscheprošy. Marja bolazu nózku wboheje kóčki derje woboli, tať šo ša nēťotre dny šašo wješola wokoťo škafasche.

Alle starosč wo jemu doměrcženu młodosč staremu wucžerjej w nožy š měrom špacž njedašche a na druhe ranje wón wšitkim džěcžom šhutnu rěcž džeržesche, haj wón šwojeho duchowneho prošesche, šo by teź š kłětki ludžom do šwědomnja rěcžat, šo bychu džěczi šrucže k dobremu, hódnemu šdžerženju napominali a tať duchownemu a wucžerjej do rukow džěťali.

Šaťke napominanje je teź w našim czaťu nusne, hdyž mamy tať husto šklyšćecž, kať njehódnje šo džěczi šdžerža, šo n. psch. šamjenje do woknow mjetaja, šo hrosne wobrašy na pťoty a murje móraja, šo starych ludži wušměšchujaja, šo harujo psches hašy czeh-njeja; hdyž hiščeže mjelcžimy wo hrosnišchich wězach, kotrež šo Bohužel teź štawaju.

Šdy bychu šaršchi šo čžyli šwěru šobu štaracz wo wot-cžehnjenje džěczi (radšcho hacž šo jim se šlabosčžu pomhaja a jich šmyłki šamolwjeja a na šwěrneho wucžerja, kiž je šebi šwojeho czěšćeho powoťanja wědomy, šwarja a jeho pschimajaja, hdyž je šhoštacž dyrbjať), bychu psches šwěrne dopjelńjenje šwojeje šaršchi-skeje pschilubšnosče šchuli a žyťwi pomhali hódnych człowjekow wotcžahnyčž.

Njedžela po nowym lěče.

Njedžela	Luf. 4, 1—13.	1 Tim. 1, 12—20.
Póndžela	Mat. 2, 13—23.	1 Petr. 4, 12—19.
Wutora	Luf. 4, 14—30.	1 Tim. 2, 1—12.
Šerjeda	Mat. 2, 1—12.	Šef. 60, 1—6.
Ščtwórtk	Mat. 5, 1—12.	1 Tim. 3, 1—16.
Pjatk	Mat. 5, 13—21.	= 4, 1—16.
Ššobota	Mat. 5, 22. 37.	= 5, 1—8.

„Pomhaj Bóh“ je wot nētka niz jenož pola knjesow duchownych, ale teź we wšchěch psche-dawařnjach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyšchinje došćacž. Na ščtwórcž lěta placži wón 40 np., jenotliwě czizla šo po 4 np. pschedawaju.